

PÉCSI TUDOMÁNYEGYETEM

ÁLTALÁNOS ORVOSTUDOMÁNYI KAR

Egyéni rizikóbecslés primer, szekunder és terciér prevenció

Mayer Petra

Gyógytornász, tanársegéd
PTE ÁOK Sportmedicina Tanszék

Pécs, 2024. szeptember 16.

Fogalom

- Prevenció jelentése

Szintjei

- Elsődleges (primer)
- Másodlagos (szekunder)
- Harmadlagos (tercier)

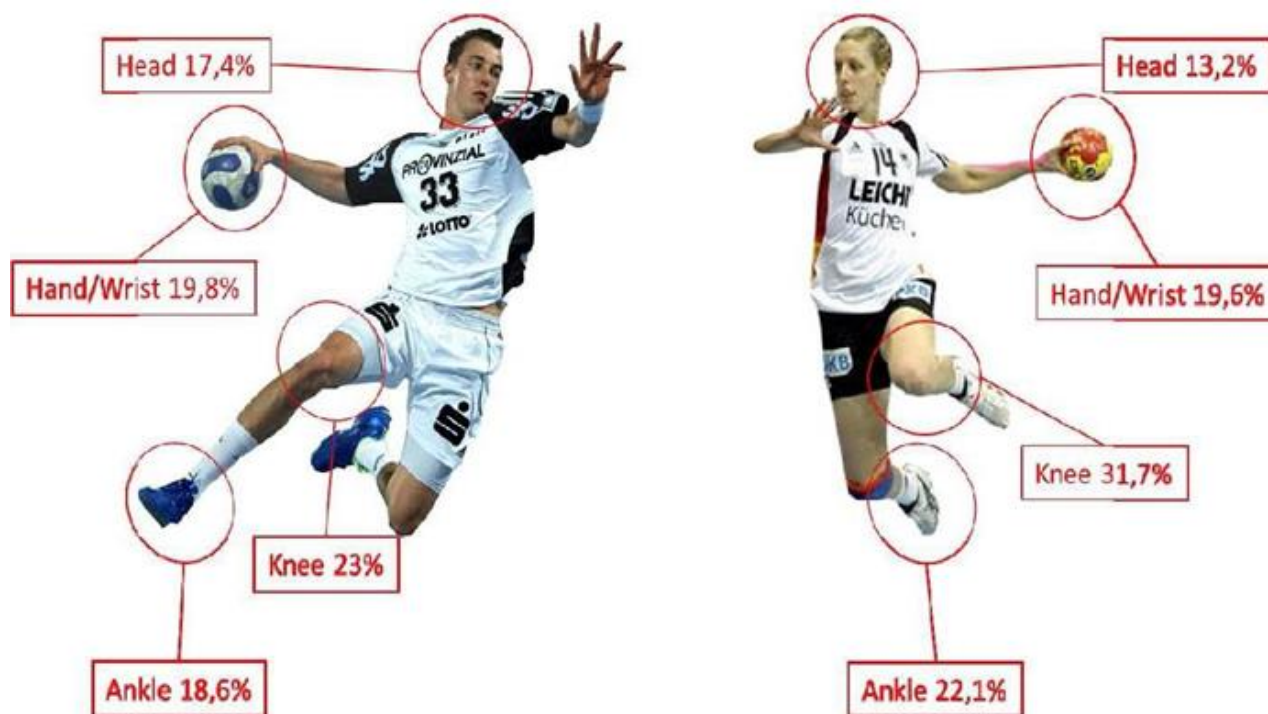

Sportsérülések kialakulása

- **Külső tényezők** (helyszín, domborzat, éghajlat, időjárás, sporteszközök, sporttárs, doppingszerek)
- **Belső tényezők** (életkor, nem, fáradtság, mentális állapot, pszichés állapot, stressz, betegségek, korábbi sérülések)

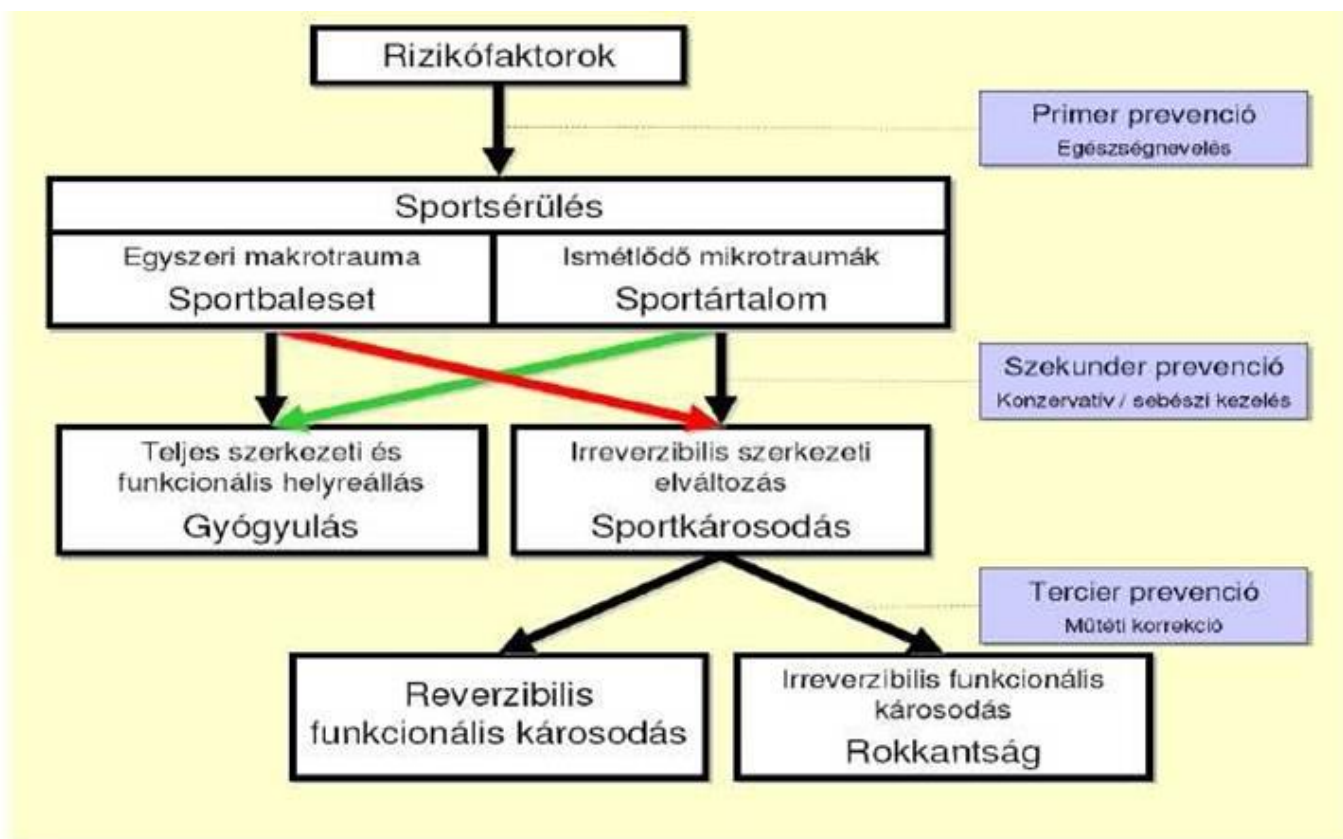

Prevenció, sérülésmegelőzés a kézilabda sportban

1. ábra: A sérülések anatómiai lokalizációja nemek szerinti eloszlásban

Sportsérülések prevenciójának szintjei

Sportsérülések prevenciója

- **Első lépés:** a sérülés problematikájának meghatározása- kockázatbecslés
- **Második lépés:** a rizikófaktorok meghatározása
- **Harmadik lépés:** rizikócsökkentés
- **Negyedik lépés:** a bevezetett módszerek eredményességének értékelése

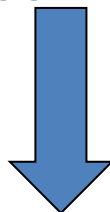
Team

- Edző feladata
- Orvos feladata
- Sportoló feladata
- Klub feladata

Prevenció

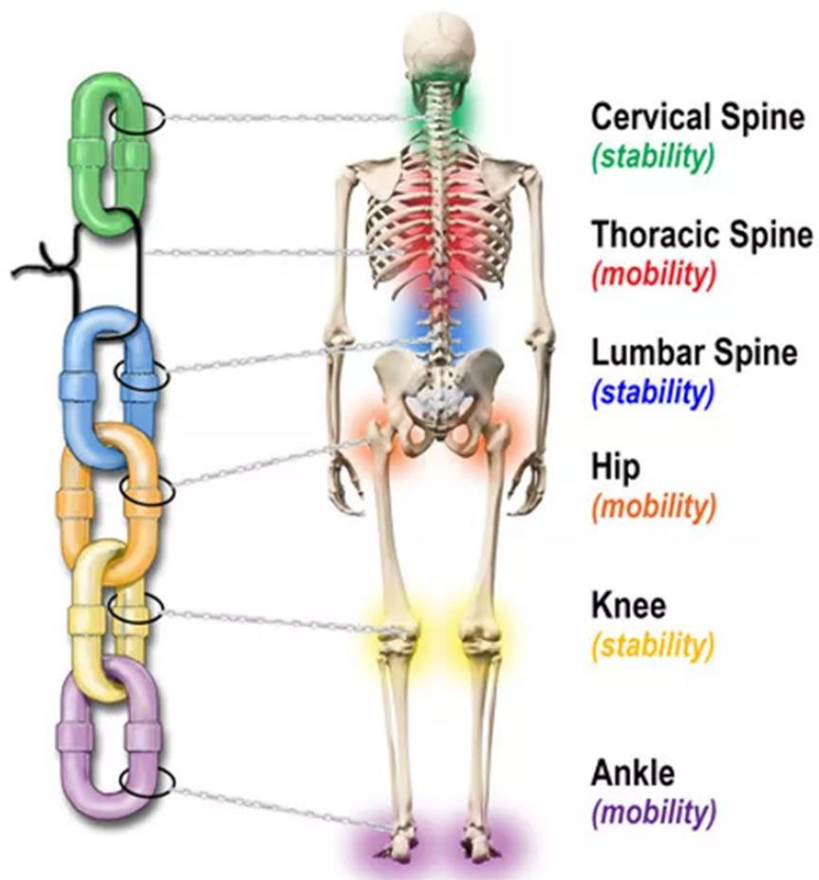
- Megfelelő mozgásminták megtanulása (neuromusculáris kontrol)
- Izom sztereotípiák pontos bekapcsolása (izmok bekapcsolási sorrendje, ízületi centráció)
- Izoláltan megfelelő izmok megerősítése
- Izoláltan megfelelő izmok nyújtása
- Propriocepció edzése

- Helyes testtartás megéreztetése, megtanulása, **diszbalansz elkerülése**

Ízületek edzés igénye

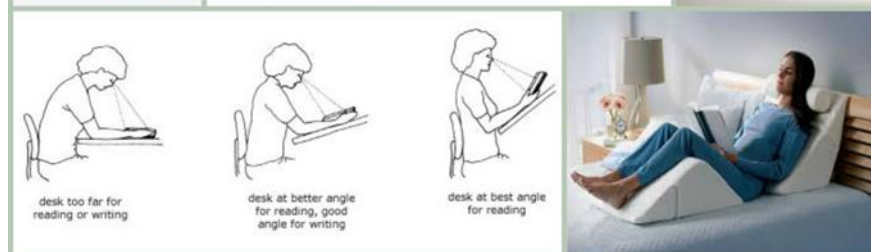
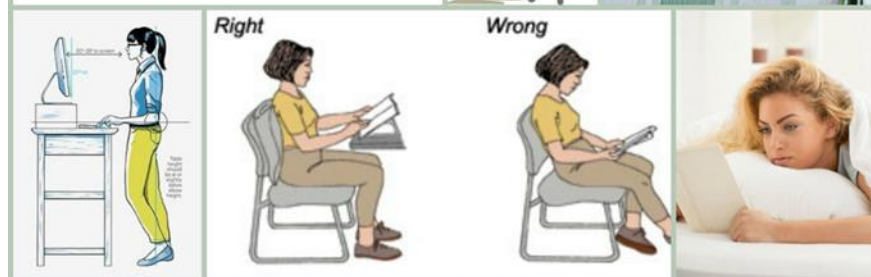

Boka – szagittális síkban mobilitás
Térd – stabilitás
Csípő – mobilitás több síkban
Ágyéki gerincszakasz – stabilitás
Háti gerincszakasz – mobilitás
Lapocka – stabilitás
Váll – mobilitás

Egyéni rizikóbecslés primer, szekunder és terciér prevenció

A gyakorlat összeállítás szempontjai

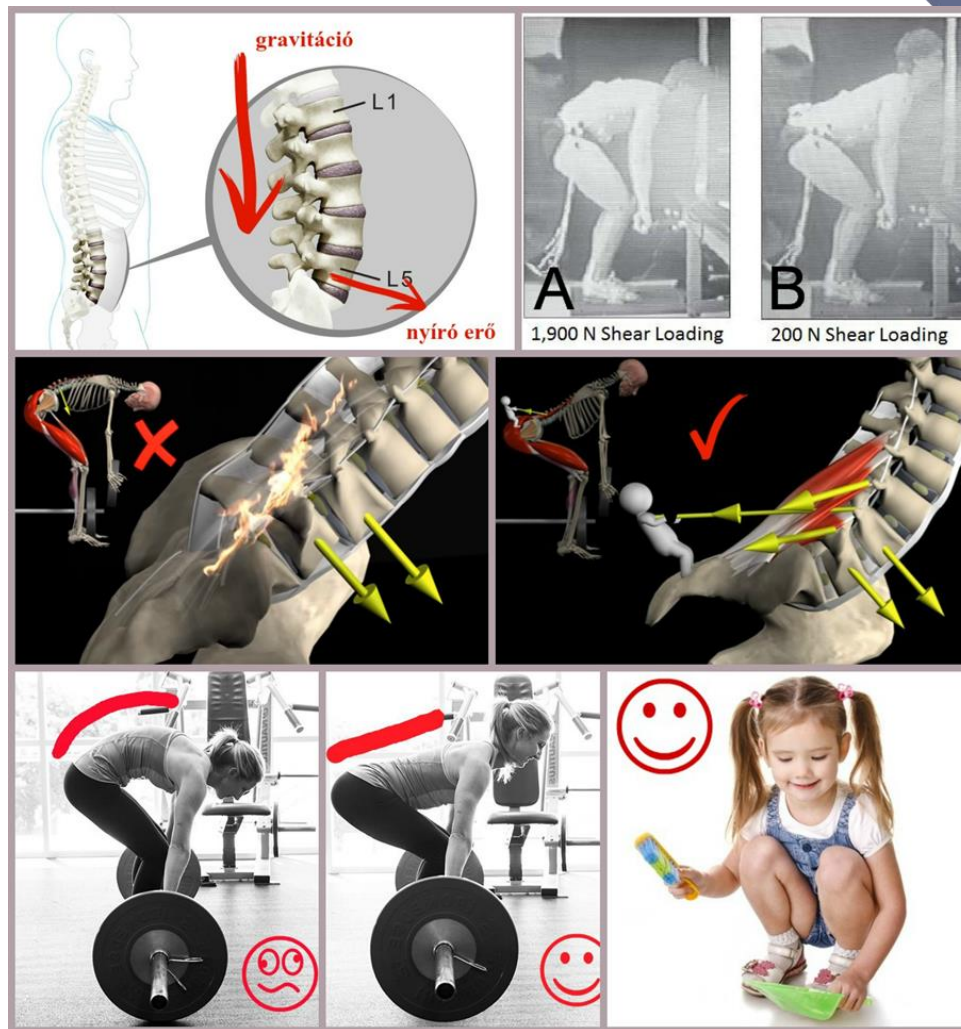
1. Nyaki gerinc stabilizáció

2. Hát mobilizáció a lumbális gerinc védelmében

3. Ágyéki gerinc stabilizáció

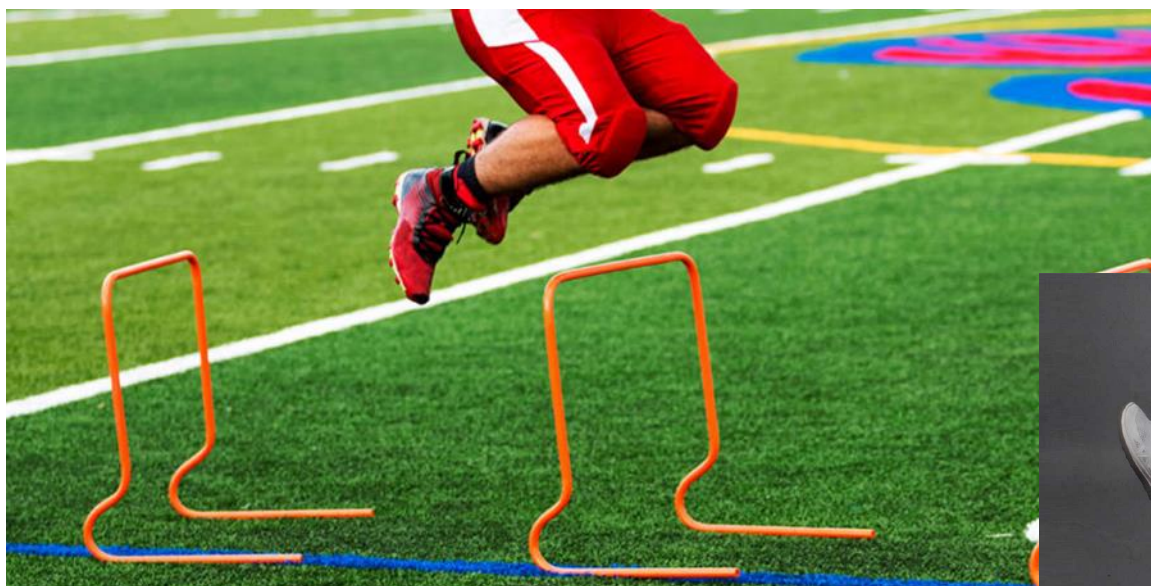
4. Csípőízület mobilizálás- L gerinc védelmében

- Extenziós kontraktúra
- Flexiós kontraktúra

Egyéni rizikóbecslés primer, szekunder és terciér prevenció

- 5. Excentrikus edzés**
- 6. Proprioceptív tréning**
- 7. Ízületi centráció**
- 8. Neuromusculáris kontrol**

Egyéni rizikóbecslés primer, szekunder és terciér prevenció

9. Core izmok

- Minden egyszerű mozgás esetén bekapcsol a törzs (core) izmok gerincstabilizáló funkciója.
- Ha nem elég erősek a core izmok, visszavetik a test valódi erejét
- Törzsizmok a mozgáslánc részei, az erőátvitel fontos szereplői
- feladatai:
- Egy lábon állás
- Oldalraajlító erők –
- Rotáló erők kompenzálása (ütközésekkor, irányváltásokkor)

5. Kvíz

1. Melyik külső tényező?:

Melyik belső tényező?:

a) éghajlat b) mentális állapot c) életkor d) sporttárs e) időjárás f) nem

2. Melyik sportbaleset?

Melyik sportártalom?

a) Teniszkönyök b) sípcsont törés c) rotátorköpeny szakadás d) achilles tendinopathia

3. A gördülőtalpas cipő alkalmazása a prevenció mely szintjébe tartozik?

a) Primer b) szekunder c) terciér

Köszönöm a figyelmet!

